



EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za prava žena i jednakost spolova

2013/2020(INI)

4.9.2013

MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i jednakost spolova

upućeno Odboru za vanjske poslove

o stanju ljudskih prava u regiji Sahel
(2013/2020(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Mariya Gabriel

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i jednakost spolova poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) i neobavezni protokol koji se na nju odnosi,
 - uzimajući u obzir Protokol o pravima žena u Africi priložen Afričkoj povelji o ljudskim pravima i pravima naroda,
 - uzimajući u obzir Deklaraciju Ujedinjenih naroda o zaštiti žena i djece u slučajevima izvanrednih stanja i oružanog sukoba kao i Rezolucije Vijeća sigurnosti 1325 (2000.) i 1820 (2008.),
 - uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a o jednakosti spolova i emancipaciji žena u okviru suradnje u razvoju (2010. – 2015.),
 - uzimajući u obzir smjernice EU-a o nasilju nad ženama i borbi protiv svih oblika njihove diskriminacije,
- A. budući da kršenja ljudskih prava te političke, okolišne, razvojne i humanitarne krize u regiji Sahel pogadaju osobito žene, koje su često predmet diskriminacije, iznimne fizičke i ljudske nesigurnosti, kroničnog siromaštva te marginalizacije;
- B. budući da žene u regiji Sahel čine većinu malih poljoprivrednika, a ipak su u lošijem položaju u pogledu zemljišnih prava; budući da taj nedostatak vlasništva nad zemljom doprinosi siromaštvu među ženama;
- C. budući da sve restriktivnija društvena sredina ograničava mobilnost i produktivnost te naposljetku sposobnost žena da djeluju kao učinkovite vođe i braniteljice prava žena;
- D. budući da su jednakost spolova, političko i gospodarsko jačanje uloge žena, promicanje rodne jednakosti te obrana prava žena ključni za smanjenje siromaštva i poticanje održivog razvoja;
- E. budući da je više od stotinu vlada, međunarodnih agencija i nevladinih organizacija tijekom sastanka na vrhu u Londonu s temom planiranja obitelji u srpnju 2012. sebi postavilo cilj investiranja dodatne četiri milijarde dolara do 2020., ne bi li se u 69 najsiromašnijih zemalja svijeta, uključujući države Sahela, broj žena koje koriste kontracepciju povećao na 120 milijuna te budući da će se ta finansijska sredstva dodati trenutnom iznosu od 10 milijardi dolara;
- F. budući da studije pokazuju da to što su žene obrazovane i mogu osigurati prihode te njima upravljati ima niz pozitivnih rezultata: smanjenje smrtnosti majki i djece, poboljšanje zdravlja i prehrane majki i djece, povećanje poljoprivredne produktivnosti, ublažavanje klimatskih promjena, usporavanje rasta populacije, širenje gospodarstva te prekidanje

kruga siromaštva¹;

1. ističe da su žene često diskriminirane u pogledu priznavanja njihova zalaganja u borbi za mir; podsjeća na to da kad je više žena redovito uključeno u procese rješavanja sukoba i jačanja mira, one igraju ključnu ulogu u mirovnim pregovorima, na taj način šireći opseg obnove, rehabilitacije i izgradnje mira; stoga pozdravlja sudjelovanje žena u svakom državnom, regionalnom i međunarodnom procesu pomirenja za Mali, a osobito za sjever zemlje; traži da državni akcijski planovi iz Rezolucije 1325 Vijeća sigurnosti UN-a budu predmet redovitih pregleda i da se njihovi prioriteti redovito ažuriraju;
2. izražava zabrinutost zbog diskriminacije čije su žrtve žene i djevojčice u velikom dijelu te regije, naročito u pogledu pristupa obrazovanju, zaposlenju s radničkim pravima i zdravstvu te u pogledu problema kao što su prisilni brakovi, seksualno iskorištavanje i genitalno sakaćenje;
3. izražava duboku zabrinutost zbog primjene zakona o „nedoličnom ponašanju u javnosti“ te zakona kojima se zabranjuje udruživanje u „nemoralne svrhe“ prilikom rješavanja pitanja zajednice lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih i transrodnih osoba u Maliju i široj regiji; primjećuje da, iako su istospolne veze u toj regiji legalne, izvješća o diskriminaciji široko su rasprostranjena;
4. poziva EU i države Sahela na cijelovitu primjenu sljedećih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a: Rezolucije 1325 o ženama, miru i sigurnosti, kojom se zahtijeva sudjelovanje žena u svim aspektima i na svim razinama rješavanja sukoba, Rezolucije 1820 o seksualnom nasilju u konfliktnim i postkonfliktnim situacijama, kao i naknadnih rezolucija 1888, 1889 i 1960 koje se temelje na navedenim rezolucijama; zbog toga zahtijeva naglašavanje i jamčenje sudjelovanja žena u mirovnim procesima te prepoznavanje potrebe uključivanja rodne perspektive u prevenciju sukoba, operacije održavanja mira, humanitarnu pomoć i rekonstrukciju nakon sukoba; žali zbog ekstremne patnje kojoj su izložene žene u ratnim zonama samo zato što su žene; tvrdi da su takve radnje, kao što je silovanje djevojčica koje provode vojnici, prisilna prostitucija, prisilna oplodnja žena, seksualno ropstvo, silovanje, seksualno uzinemiravanje i otmica uz pristanak (zavodenjem) kaznena djela koja se ne mogu ignorirati; potvrđuje da Europska unija mora smatrati takve radnje temeljnim problemima koje treba uzeti u obzir; naglašava da je ženama i djevojkama koje su bile žrtve silovanja tijekom oružanih sukoba nužno osigurati mogućnost pobačaja;
5. naglašava da je borba protiv nekažnjavanja, uključujući ono u slučajevima rodnog nasilja u sukobima, koje vrijeđa dostojanstvo žene, temeljna za uspostavu stabilnosti i izgradnju dugotrajnog mira; iz tog razloga pozdravlja zahtjev Malijске vlade Međunarodnom kaznenom суду i uspostavu međunarodne komisije za istragu zločina i kršenja ljudskih prava počinjenih u Maliju;
6. poziva države Sahela da revidiraju svoje zakone o ženama i imovinskim pravima;

¹ Isobel Coleman, „The global glass ceiling: why empowering women is good for business“ (Svjetski stakleni strop: zašto je jačanje uloge žena dobro za poslovanje) u *Foreign Affairs*, svežak 89., svibanj/lipanj 2010., str. 13. – 20.; Fond UN-a za stanovništvo, „State of world population 2009 – Facing a changing world: women, population and climate“ (Stanje svjetskog stanovništva 2009. – suočavanje sa svijetom koji se mijenja: žene, stanovništvo i klima)

naglašava važnost vlasništva žena nad zemljom koju obrađuju i na kojoj žive;

7. naglašava slučaj žena naroda Sahrawi i važnu ulogu koju one igraju u sahravskom društvu, naročito u izbjegličkim logorima gdje se nepismenost znatno smanjila, s 95 % po završetku španjolskog kolonijalizma na sadašnjih 5 %; naglašava ključnu ulogu žena u organizaciji sahravskih institucija, kao i visoku razinu njihova sudjelovanja u procesima odlučivanja na svim razinama, u lokalnim odborima, parlamentu i vladu;
8. osuđuje kršenje ljudskih prava koje uglavnom obuhvaća uzinemiravanje i seksualno zlostavljanje sahravskih žena na teritorijima pod okupacijom Maroka, a koje okupatorske snage koriste kao mehanizam zastrašivanja sahravskog naroda u njegovoj borbi za svoje legitimno pravo na samoodređenje;
9. skreće pažnju na ulogu žena Zapadne Sahare u održavanju mira, promicanju dijaloga i rješavanju sukoba, kao i u očuvanju sahravskog društva i njegovih struktura;
10. osuđuje uplitanje europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava u unutarnje poslove trećih zemalja te ponovno potvrđuje pravo svih naroda na suverenost i samoodređenje bez vanjskog uplitanja; smatra da su zaštita prava žena i promicanje politika kojima se potiče aktivno sudjelovanje žena u svim aspektima društvenog života ključni za demokraciju u svakoj zemlji;
11. priznaje, međutim, pozitivnu ulogu europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava u zaštiti prava žena i jačanju demokracije u trećim zemljama;
12. pozdravlja napore Afričke unije u pogledu prava žena i podsjeća na važnost Ekonomске zajednice zapadnoafričkih država (ECOWAS) za stabilnost u toj regiji;
13. zahtijeva razradu politika kojima se uzima u obzir poseban položaj osjetljivih grupa kao što su žene, djeca i osobe s invaliditetom te, osim toga, stavljanje na raspolaganje odgovarajuće infrastrukture kao što su bolnice, škole, školski pribor te potrebna socijalna, psihološka i administrativna pomoć; naglašava važnost suradnje s lokalnim ženskim organizacijama i savjetovanja s njima;
14. izjavljuje da od samog početka školovanja posebnu pažnju treba posvetiti edukaciji djevojčica i dječaka o jednakosti spolova kako bi se postupno promijenila stajališta i društveni stereotipi te kako bi jednakost spolova postala temeljno načelo društva u regiji Sahel;
15. poziva Komisiju, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i Vijeće da potiču više država u regiji na donošenje izričitih zakonskih odredbi o pravima žena i djevojčica te određivanje prioriteta među programima kojima bi se osigurala ta prava, a posebno pristup javnim uslugama, uključujući usluge na području obrazovanja, zdravstvena, seksualna i reproduktivna prava, sigurni zajmovi za hranu, zemlju i proizvodna sredstva, posebno u ruralnim područjima, te pristup zdravstvenom i pravosudnom sustavu kako bi se poboljšala finansijska neovisnost žena, pomažući im u prelasku iz neformalnog sektora rada u formalni, unaprijedilo njihovo sudjelovanje u donošenju političkih i gospodarskih odluka te uklonili svi oblici nasilja nad ženama i djevojčicama, uključujući iskorjenjivanje ranih prisilnih brakova i barbarske prakse genitalnog sakaćenja žena;

16. naglašava da obiteljsko nasilje nije privatna obiteljska stvar niti su prihvativi izgovori za nasilje utemeljeno na kulturnom ili vjerskom uvjerenju;
17. zahtijeva od Komisije, ESVD-a i država partnera davanje prioriteta problemu nekažnjavanja tijekom mirovnih pregovora te izvršenje pravde za počinitelje kaznenih djela seksualnog nasilja;
18. poziva države Sahela da donesu zakone i konkretnе mjere kojima se zabranjuje svaki oblik nasilja nad ženama i predviđaju kazne za isto, uključujući obiteljsko i seksualno nasilje, seksualno uznemiravanje i štetne tradicionalne prakse kao što su genitalno sakaćenje žena i prisilni brakovi, naročito u slučaju maloljetnica; naglašava važnost zaštite žrtava i pružanja posebnih usluga, boreći se istodobno protiv nekažnjavanja napadača, osiguravajući da se za ta kaznena djela provode istrage, održavaju suđenja i primjenjuju kazne te pružajući svim ženama cijelovit pristup pravosuđu bez ikakve vrste diskriminacije na vjerskoj i/ili etničkoj osnovi;
19. skreće pažnju na potrebu uključivanja lokalnih udruženja žena u izradu i provedbu projekata, uzimajući u obzir njihovo znanje i iskustvo te olakšavajući im pristup nacionalnim i međunarodnim javnim finansijskim sredstvima;
20. poziva države Sahela da osiguraju prijavljivanje svih djevojčica po rođenju te poslije njihovo upisivanje u osnovnu školu;
21. zahtijeva od posebnih predstavnika EU-a za Sahel i ljudska prava da razviju zajedničke akcije za učinkovitije osiguravanje prava žena u toj regiji rješavajući problem nekažnjavanja za rodno nasilje i svako drugo nasilje koje vrijeđa dostojanstvo žena; poziva Komisiju, ESVD i partnerske države da prava žena i jednakost spolova učine prioritetom u programima bilateralne pomoći te da osiguraju održivo i pouzdano financiranje inicijativa posvećenih osnaživanju žena i jačanju jednakosti spolova; posebno osuđuje nasilje koje čini glavnu prepreku uživanju žena u društvenoj i gospodarskoj slobodi; naglašava da promicanje jednakosti žena i muškaraca treba smatrati međusektorskim pitanjem;
22. poziva međunarodnu zajednicu da dodijeli više sredstava kako bi se unaprijedila prava žena i njihovo osnaživanje u toj regiji;
23. napominje da je trgovina ljudima dio većeg problema organiziranog kriminala koji uključuje nedopušteno trgovinu drogom, naftom, cigaretama, krivotvorennim lijekovima i vatrenim oružjem; poziva vođe zemalja Sahela na suradnju radi jačanja sustava kaznenog gonjenja u cilju iskorjenjivanja svih oblika nezakonite trgovine, posebno trgovine ljudima koja pogoda neke od najmlađih i najsromotnijih žena u regiji;
24. žali zbog činjenice da ni strategija EU-a za sigurnost i razvoj u regiji Sahel, donesena 21. ožujka 2011., ni zaključci „Vijeća za vanjske poslove“ o toj strategiji, doneseni 23. ožujka 2012., ne upućuju na promicanje jednakosti spolova, položaj žena ili obranu njihovih prava;
25. poziva države Sahela na jačanje suradnje s nevladinim organizacijama, civilnim društvom, UN-om i Europskom unijom kako bi se pokrenule kampanje osvješćivanja o pravima

žena;

26. žali što Komisija ne naglašava dovoljno rodnu dimenziju siromaštva; smatra da EU mora uložiti u posebne potrebe žena i izraditi pakete socijalne zaštite koji se bave izazovima s kojima se suočavaju žene; naglašava da su jednakost spolova te političko i gospodarsko osnaživanje žena ključni za ostvarivanje ciljeva razvoja i smanjenja siromaštva u regiji Sahel; poziva Komisiju da osigura uključivanje pitanja jednakosti spolova i osnaživanja žena u sve razvojne politike i programe EU-a koji se odnose na regiju Sahel;
27. osuđuje činjenicu da smanjenja proračuna na područjima kao što su sigurnost hrane, zdravstvo i obrazovanje, koja su od ključne važnosti za ostvarivanje milenijskih ciljeva, i dalje pogoršavaju prehrambene i humanitarne krize u regiji Sahel; naglašava temeljnu potrebu za strukturnim djelovanjem na području poljoprivrede, sigurnosti hrane i prehrane, kao i za posebnim mjerama za iskorjenjivanje prisvajanja zemlje kako bi se promicao uključiv i održiv rast te spriječilo ponavljanja prehrambenih kriza u regiji Sahel svake godine;
28. primjećuje da je uloga žena bitna za razvoj regije Sahel, posebno u pogledu prehrane, sigurnosti hrane i proizvodnje hrane budući da su prvenstveno žene odgovorne za poljoprivredu, iako i dalje gotovo nemaju mogućnosti posjedovati zemlju koju obrađuju; poziva Komisiju da prizna temeljnu ulogu žena kao malih poljoprivrednika na području sigurnosti hrane te da ulaže u programe kojima im se pruža posebna potpora; ustraje u tome da bi se strategija EU-a također trebala usredotočiti na aktivnosti čiji je cilj osigurati da najranjivije osobe, posebno u ruralnim područjima, imaju koristi od mogućnosti obrazovanja na području poljoprivrede, edukacije o prehrani, dobrom zdravlju i dobrim uvjetima rada te od sigurnosne mreže u slučaju potrebe; naglašava da, kako bi mali poljoprivrednici, posebno žene, mogli proizvoditi na održiv način, ali i razviti svoj proizvodni potencijal, trebaju imati bolji pristup mikrokreditima, tako da mogu ulagati u kvalitetnije sjeme, gnojivo i metode navodnjavanja te nabaviti alate potrebne za zaštitu usjeva od štetočina i bolesti;
29. naglašava hitnu potrebu dodjele humanitarne pomoći Europske unije kako bi se pomoglo u ostvarivanju milenijskih ciljeva; naglašava važnost cilja poboljšanja zdravlja majki kako bi se smanjila njihova smrtnost i osiguralo opće seksualno i reproduktivno zdravlje te planiranje obitelji; naglašava važnost edukacije i osvjećivanja na području seksualnog i reproduktivnog zdravlja kao sastavnog dijela ženskog zdravlja;
30. naglašava potrebu izrade i provedbe zdravstvenih programa kako bi se ojačali zdravstveni sustavi, uzimajući u obzir činjenicu da je svjetska gospodarska kriza potkopala napredak na području HIV-a/AIDS-a, tuberkuloze, malarije i drugih bolesti;

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	2.9.2013
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Mikael Gustafsson, Astrid Lulling, Joanna Senyszyn, Marc Tarabella, Inês Cristina Zuber
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Rosa Estaràs Ferragut, Mariya Gabriel, Iñaki Irazabalbeitia Fernández, Nicole Kiil-Nielsen, Antigoni Papadopoulou, Angelika Werthmann